

Kalum Winery
Att. Stine Kold
Basnæsvej 29
4780 Stege

Naturbeskyttelse (F2
postkasse)
J.nr. 2026 - 37018
Ref. jkw
Den 17. marts 2026

**Dispensation til plantning af læhegn i vinmarker indenfor
strandbeskyttelseslinjen på matr. 12c m.fl. Røddinge By, Damsholte,
Basnæsvej 29, 4780 Stege, Vordingborg Kommune**

Ansøgning

Der er søgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens¹ § 15 til plantning af læhegn ved vinmarker indenfor strandbeskyttelseslinjen på matr. 12c m.fl. Røddinge By, Damsholte, Basnæsvej 29, 4780 Stege, Vordingborg Kommune.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65 b, stk. 1, jf. § 15, til det ansøgte.

Dispensationen gælder kun strandbeskyttelseslinjen. Ansøger skal selv undersøge, om projektet kræver tilladelse efter anden lovgivning.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Lovgrundlaget for afgørelsen fremgår af bilag 1.

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

Dispensationen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, er dispensationen ikke gældende før klagesagen er færdigbehandlet. Kystdirektoratet giver direkte besked til ansøger, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

Klagevejledning fremgår af bilag 2.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

Redegørelse for sagen

Kystdirektoratet meddelte den 15. januar 2019 dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til etablering af en vinmark og plantning af læhegn på en del af ejendommen Basnæsvej 29, der havde et areal på ca. 5 ha.

Vingårdens areal er efterfølgende udvidet ved direktoratets dispensationer af 3. december 2019 og senest den 1. september 2025, og vingården har i dag et areal på 24,6 ha.

Ejendommens udstrækning i marts 2026.

Ejendommen har i dag to læhegn på den oprindelige parcel (1 og 2 på ovenstående oversigt).

Ansøger ønsker at etablere 4 nye læhegn – 3 og 4 samt 5 og 6. Hegnene 3 og 4 ønskes plantet på som vist. Hegnene 5 og 6 ønskes ideelt set etableret som vist, men vil eventuelt blive ændret af hensyn til den bagvedliggende ejendoms udsigt.

Eksisterende læhegn (1 og 2) – ansøgte 3, 4, 5 og 6).

Eksisterende læhegn 1 og 2.

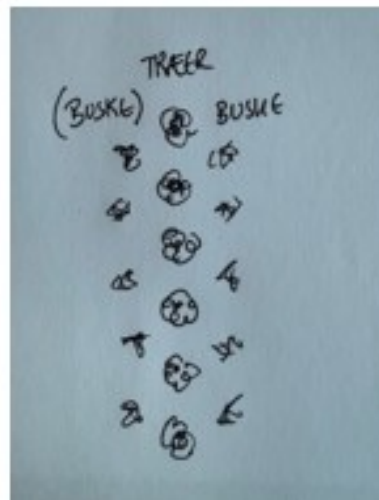
De eksisterende hegn har i dag en bredde på ca. 8 meter, og der ansøges om at kunne udskifte en del af bevoksningen til "lettere træer" efter behov eller alternativt vil vi beskære og tynde ud i den eksisterende beplantning, for at øge ventilationen.

Nye læhegn 3, 4, 5 og 6

Der ansøges om jf. nedenstående tegning, at plante med parallel forskudte træer hhv. buske i op til "3 lag", og hegnet vil have en bredde af op til maksimalt 6 meter. Plantningen vil ske med naturligt hjemmehørende træer og buske. Vi ønsker at kunne plante læhegnene i flere tempi, så vi ikke planter for meget, men derimod starter forsigtigt ud og tilføjer mere/flere efter behov.

Eksempel på læhegn med 5-6 m beskårne træer med lavere beplantning

Parallel forskudt række

Ansøger anfører:

Møn Vin ønsker at etablere læhegn, som både kan skåne vinstokkene mod den til tider ekstremt hårde vind fra både øst og vest, men samtidig kan sikre god ventilation i vinmarken, for at forebygge svampesygdomme. Erfaringen er, at flere mindre/lave og "transparente" læhegn yder den bedste støtte for vinstokkene samtidig med at god ventilation fastholdes.

Læhegnene skal helst etablere med 150-200 meters afstand, holdes i en enkelt række, evt. suppleret med en parallel forskudt række med lavere beplantning. Træerne skal løbende beskæres så de holder en højde på 4-6 meter.

Til formålet ville vi anvende træer og buske der i forvejen er til stedet i landskabet omkring vingården, suppleret med birk-lignende de træer, som har slanke stammer og let løv.

Den præcise placering vil vi gerne forsøge at tilpasse eventuelle ønsker fra naboer, så vidt det er muligt. I praksis betyder det at vi i dag allerede har plads til etablering af læhegn 3 & 4 (se oversigt ovenfor), hvorimod 5 & 6 vil kræve at vi flytter vinstokke under alle omstændigheder.

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

Natura 2000

Det ansøgte ligger delvist i Natura 2000-område nr. 168, Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund. Natura 2000-området omfatter habitatområde nr. 147 og fuglebeskyttelsesområde nr. 84. Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området ses i bilag 3.

Det er Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Ved vurderingen er der særligt lagt vægt på, at der er tale om et landbrugsareal, der tidligere har været benyttet til dyrkning af forskellige ikke økologiske afgrøder, samt afgræsning med kvæg. Kystdirektoratet vurderer ikke, at et skift til dyrkning af vinstokke vil have nogen negativ påvirkning på Natura 2000-området. Det ansøgte vil således efter Kystdirektoratets vurdering ikke medføre en væsentlig påvirkning af de naturtyper, levesteder og/eller arter, som området er udpeget for at bevare, og der er derfor ikke behov for en nærmere konsekvensvurdering.

Bilag IV-arter

På baggrund af et generelt kendskab til bilag IV-arters forekomst i Danmark og deres valg af levested samt gennemgang af offentlige databaser, vurderer Kystdirektoratet, at lokaliteten er et potentielt levested for bilag IV-arter.

Der er registreret observationer af grønbroget tudse i årene 2014 (Miljøstyrelsen) og 2016-2021 af Vordingborg Kommune, i en sø på nabomatriklen ca. 100 m vest for den ansøgte placering.

Kystdirektoratet bemærker, at der gennem alle årene er blevet dyrket afgrøder og afgræsset med kvæg på de ansøgte matrikler, og at dette ikke ser ud til at have forhindret tudserne i at leve ved den omtalte sø.

Kystdirektoratet vurderer på denne baggrund, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Begrundelse for afgørelsen

Dyrkning af vin i Danmark blev godkendt som landbrugsproduktion af EU i 2000.

Vinplantning er tilplantning i forhold til strandbeskyttelseslinjen, hvorfor det ansøgte forudsætter dispensation efter naturbeskyttelsesloven. Beplantningen ligger endvidere inden for den udvidede del af strandbeskyttelseslinjen (mellem 100 m og 300 m fra kysten).

Læhegn anses efter praksis som tilplantning, der er omfattet af forbuddet mod tilstandsændringer. Undtagelserne fra forbuddet for så vidt angår sædvanlig hegning på jordbrugsjendomme og/eller landbrugsmæssig drift omfatter således ikke læhegn. Dispensation til etablering af læhegn kan efter administrativ praksis opnås, hvis det er af afgørende betydning for landbrugsdriften på en ejendom, og hvor det ikke er i strid med de landskabelige hensyn.

Læhegn er ikke defineret i naturbeskyttelsesloven. I Landbrugsstyrelsens vejledning nr. 9623 af 1. februar 2023 om jordressourcens anvendelse til dyrkning og natur (2023), defineres læhegn som *"en sammenhængende beplantning af træer og buske med indtil 7 planterækker og en bredde, der ikke overstiger 10 meter. Læhegn nedsætter vindhastigheden over arealer, der anvendes eller ønskes anvendt til landbrug, frilandsgartneri, frugtplantage, planteskole og lignende.*

Levende hegn med det formål at fremme natur og landskabelige værdier hører også under denne kategori."

Kystdirektoratet finder på baggrund af det i ansøgningen anførte, at de ansøgte beplantninger må anses som værende læhegn, hvis udformning er tilpasset vinproduktion.

Det er endvidere direktoratets vurdering – i lighed med den tidligere meddelte dispensation til læhegn - at den nu ansøgte udformning og beliggenhed af det ansøgte ikke strider mod de landskabelige hensyn i området.

Kystdirektoratet bemærker, at varetagelse af nabohensyn ikke er en del af formålet med strandbeskyttelseslinjen, hvorfor direktoratet alene har vurderet hegnene 5 og 6 ud fra den landbrugsmæssige nødvendighed.

Såfremt ansøger ønsker at tilpasse hegnene 5 og 6 af hensyn til en nabo, vil en ændret placering/udformning kunne indeholdes i nærværende dispensation.

Kystdirektoratet giver på denne baggrund dispensation til etablering af læhegnene som ansøgt.

Direktoratet bemærker, at dispensationens bortfald efter 3 år alene omfatter påbegyndelsen af plantningen af læhegnene. Plantningen kan således strække sig ud over 3 år, jf. ønsket om at *"kunne plante læhegnene i flere tempi, så vi ikke planter for meget, men derimod starter forsigtigt ud og tilføjer mere/flere efter behov."*

Med venlig hilsen

Jan Kofod Winther
Specialkonsulent
+45 91 35 74 34
jkw@kyst.dk

Bilagsliste:

Bilag 1: Lovgrundlag

Bilag 2: Klagevejledning

Afgørelsen er også sendt til:

- Vordingborg Kommune, tekpost@vordingborg.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Vordingborg, dnvordingborg-sager@dn.dk
- Friluftsrådet centralt, fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Storstrøm storstroem@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vordingborg, vordingborg@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Sjællandskredsen, nbu_sj@botaniskforening.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk

tekpost@vordingborg.dk; dn@dn.dk; dnvordingborg-sager@dn.dk;
fr@friluftsradet.dk; storstroem@friluftsradet.dk; natur@dof.dk; dof@dof.dk;
vordingborg@dof.dk; nbu_sj@botaniskforening.dk; miljo@kano-kajak.dk;
sager@jaegerne.dk; sgk@kalumwinery.com;

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens² § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Formålet med bestemmelserne om strandbeskyttelse er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen. Der må heller ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens §§ 15 a og 15 b. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65 b.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om strandbeskyttelse meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen³ skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

² Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

³ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videregiver herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskytt